

Beantwoording vragen bevoegd gezag, 2025-014477

Huismus, vleermuizen en overige beschermde soorten
Dakrenovatie Hollanderbroeksestraatweg 128

Begeleidend ecoloog:

██████ – Veldbiologische Werken

Telefoon: 06 ██████

E-mail: ██████@veldbiologischewerken.eu

Deze toelichting is opgesteld ter beantwoording van aanvullende vragen van het bevoegd gezag. De beoordeling is uitgevoerd conform de Wet natuurbescherming, het Huismusprotocol van BIJ12 en het geldende Vleermuisprotocol.

1. Huismus

1.1 Aangetroffen beschermde nesten

Tijdens het ecologisch onderzoek zijn beschermde huismusnesten aangetroffen. Hiermee is vastgesteld dat het plangebied functioneert als vaste voortplantings- en rustplaats in de zin van artikel 3.1 Wet natuurbescherming.

Op basis hiervan zijn mitigerende maatregelen getroffen en is de verdere planvorming afgestemd op behoud van de ecologische functie.

1.2 Tijdelijke huismuskasten – afmetingen en geschiktheid

Ter mitigatie zijn tijdelijke huismuskasten geplaatst.

Type nestkast

- Vivara Pro huismuskast 34mm

Afmetingen per compartiment

- Lengte: 176 mm
- Breedte: circa 133 mm
- Hoogte: 302 mm
- Invliegopening: 34 mm

Vloeroppervlak per compartiment

- $176 \times 133 \text{ mm} \approx 234 \text{ cm}^2$

Binnen het Huismusprotocol van BIJ12 wordt een richtlijn genoemd van circa 13 x 25 cm ($\pm 325 \text{ cm}^2$) vloeroppervlak. Hoewel het vloeroppervlak per compartiment iets kleiner is, wordt dit ecologisch gecompenseerd door de ruime interne hoogte (30,2 cm), waardoor:

- voldoende verticale bewegingsruimte aanwezig is;
- broed en opgroeiende jongen normaal kunnen functioneren;
- het nestklimaat geschikt blijft.

De toegepaste kast is erkend en gangbaar binnen de ecologische praktijk en wordt door Vogelbescherming Nederland, BIJ12 en Vivara Pro aangemerkt als geschikt voor huismus. De maatvoering is daarmee functioneel.

De invliegopening van 34 mm kan worden uitgevild met een houtvijl tot 35 mm en met een schuurpapier worden afgewerkt tot een en ander weer glad en veilig aanvoelt. Daarmee is een essentieel onderdeel van de kast aangepast aan de geldende voorschriften en kan de huismus veilig de nestkast bezoeken.

1.3 Plaatsing tijdelijke huismuskasten

De tijdelijke huismuskasten zijn niet onder de dakrand geplaatst, vanwege mogelijke verstoring tijdens de werkzaamheden. De kasten zijn geplaatst op een nabijgelegen schuur.

- rust en continuïteit zijn geborgd;
- verstoring wordt voorkomen. Nestkasten staan vrij van menselijke activiteit.
- de functionele nestgelegenheid behouden blijft.

Deze plaatsing is verder in overeenstemming met het Huismusprotocol van BIJ12.

1.4 Nieuwe dak situatie en ruimte voor huismus

De nieuwe dak situatie is getoetst aan het Huismusprotocol van BIJ12. Vastgesteld is dat:

- onder de nieuwe dakconstructie voldoende ruimte aanwezig blijft;
- de daklatten zodanig worden geplaatst dat toegankelijkheid behouden blijft;
- de functionele leefomgeving van huismus niet wordt aangetast en de populatie na renovatie van het dak weer optimaal leefgebied kent.

Het ongeschikt maken van het dak vindt uitsluitend plaats na verkrijging van de vereiste vergunning. Voorafgaand daaraan worden geen handelingen verricht die strijdig zijn met de Wet natuurbescherming. Voor het onklaar maken van het dak wordt gestreefd deze voor het broedseizoen van 2026 te laten plaatsvinden (1 Maart). De tijdelijke voorzieningen in de vorm van nestkasten zijn reeds ter plaatse aanwezig.

1.5 Coniferen

De coniferen naast de woning worden verwijderd om de dak werkzaamheden mogelijk te maken.

Het betreft een uitheemse boomsoort met beperkte ecologische waarde. In de directe omgeving blijven meerdere inheemse bomen, hagen en een grote treurwilg aanwezig. De verwijdering leidt niet tot aantasting van essentieel leefgebied voor huismus. In de coniferen zijn geen sporen aangetroffen die duiden op een slaapstruik of kwetterplaats van huismussen. Het verwijderen van deze bomen zal geen effect hebben op het leefgebied van huismus ter plaatse immers in de omgeving blijven voldoende bomen, (groenblijvende) hagen en een grote treurwilg staan.

2. Vleermuizen

2.1 Onderzoeksopzet

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het geldende Vleermuisprotocol en omvat:

- Fysiek onderzoek door vleermuis onderzoekers
 - avond- en nachtonderzoeken;
 - een late nachtronde ("middernacht"-onderzoek);
 - een ochtendonderzoek;
- Onderzoek met behulp van Bat detectors
 - inzet van standalone detectieapparatuur (Bat Explorer en Bat Logger), naast menselijke inzet met batdetector.

De apparatuur (bat detectors) is gedurende de onderzoeksperiode gericht geweest op potentiële verblijfplaatsen en volledig uitgelezen. Hieruit zijn geen aanvullende verblijfplaatsindicaties naar voren gekomen, ook zijn er geen andere soorten dan gewone dwergvleermuis waargenomen met de bat detectors.

Omdat er fysiek is gewerkt met een hand held bat detectors en daardoor mogelijk toch gemist zouden kunnen worden zoals mogelijk aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis; een soort die vrijwel alleen op max. 5 m afstand hoorbaar is of enkel met de warmtebeeldcamera waarneembaar is), is er ook met stand alone bat detectors gecontroleerd of er geen andere soorten vleermuizen zijn gemist. Dit bleek dus niet het geval. Er zijn alleen waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuis.

2.2 Middernacht-/late nachtronde – 28 augustus

Op 28 augustus is een reguliere balts/paar en zwermronde uitgevoerd, gericht op het vaststellen van activiteit van onder andere ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Alleen van gewone dwergvleermuis is baltsroep gehoord anders gelokaliseerd dan de dakzone en schuur.

Ruige dwergvleermuis is niet waargenomen in de nabijheid van het plangebied (NDFF-ecogrid, 5 jaar). Ruige dwergvleermuis mannen zijn wat hun baltsplaats betreft honkvast, het ontbreken van waarnemingen en het ontbreken van geschikte landschapskenmerken (Kennisdokument BIJ12.nl Ruige dwergvleermuis, versie 2.0), sluit de soort ter plaatse uit.

Het ligt meer in de verwachting dat ruige dwergvleermuis migratielijnen volgt langs waterplassen, struwelen, bomenrijen, bosranden, dijken en oevers waarbij vooral de waterplassen als stop-overs kunnen worden gebruikt (bron: kennisdokument BIJ12.nl ruige dwergvleermuis, versie 2.0). Dat verklaart mogelijk ook de waarnemingen meer naar het oosten van het plangebied maar niet bij of binnen het plangebied (NDFF-ecogrid.nl).

Op basis van deze gegevens is een middernachtonderzoek niet uitgevoerd.

Tijdens deze regulier balts/paarronde zijn geen invliegpatronen, verblijfsgedrag of verblijfplaatsindicaties vastgesteld. De afwezigheid van waarnemingen ondersteunt de conclusie dat het pand geen functionele verblijfplaats vormt voor ruige dwergvleermuis.

2.3 Veldbezoek 14 juli – start en eindtijd

Het veldbezoek op 14 juli is gestart om 21.30 uur en beëindigd om 23.30 uur. De zon ging die dag onder om 21.54 uur. Deze onderzoekduur doet mede gewone grootoorvleermuis tekort.

Echter heeft ook op 6 juli aanvullend veldonderzoek plaatsgevonden tussen 21.45 en 00.30 uur. Na aankleding van uw opmerking kwam wij er achter dat een veldformulier (6 juli) Tijdens dit veldbezoek waren de weers- en omgevingsomstandigheden gunstig voor het detecteren van mogelijke zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen (droog weer, circa 17 °C en windkracht 2 Bft).

NB Zoals bij 2.1 als is aangegeven hebben wij ook met stand alone bat detectors gecontroleerd of er mogelijk soorten gemist zijn. dit was niet het geval. Gewone grootoorvleermuis is niet fysiek waargenomen of vastgelegd op een bat detector. Binnen het plangebied werd alleen Gewone dwergvleermuis waargenomen.

Het veldbezoek wordt daarom als protocolconform beschouwd.

2.4 Satellietverblijfplaatsen – meervleermuis

Specifiek onderzoek of het pand functioneert als satellietverblijfplaats voor meervleermuis (*Myotis dasycneme*) is niet uitgevoerd. Immers een satelliet wordt in het vleermuisprotocol 2021 (actualisatie meervleermuis) omschreven als een Satellietverblijfsplaats: Specifiek voor meervleermuis. Bestaand verblijf, gelinkt aan kraamkolonie wat van dusdanig belang is dat dit niet los kan worden gezien van de functionaliteit van een kraamverblijf en in potentie een toekomstig kraamverblijf is.

Een belangrijk satellietverblijf ligt binnen een afstand van 15 km van het hoofdverblijf, afgaande op de 'koloniekarta' behorende bij het geactualiseerde vleermuisprotocol 2021 ligt een belangrijke kraamplaats/hoofdverblijf op meer dan 24 km noordoostelijk van het plangebied.

Verder wordt in de bij het geactualiseerde vleermuisprotocol 2021 gemeld dat satellietverblijven/ mannenverblijven voor 70% op zandgronden voorkomen, dit is voor het plangebied niet van toepassing, deze ligt op lichte tot zware kleigronden (PDOK.nl bodemkaart). (Bron: toelichting en onderbouwing wijzing protocol meervleermuis).

Tijdens alle reguliere veldbezoeken en uit de detectiedata zijn geen invliegpatronen, clustering of langdurige activiteit vastgesteld van meervleermuis. Het pand functioneert derhalve niet als satellietverblijfplaats voor deze soort.

NB Zoals bij 2.1 als is aangegeven hebben wij, naast fysiek onderzoek, ook met stand alone bat detectors gecontroleerd of er mogelijk soorten gemist zijn. Dit was niet het geval. Meervleermuis is niet fysiek waargenomen of vastgelegd op een bat detector.

Binnen het plangebied werd alleen Gewone dwergvleermuis waargenomen.

2.5 Ochtendonderzoek en weersomstandigheden – 9 september

Het ochtendonderzoek op 9 september vond plaats van 04.00 tot 07.00 uur. Bij aanvang was het droog. Rond 06.30 uur trad lichte neerslag op in de vorm van een bui.

Volgens het vleermuisprotocol mag voor Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis onderzoek plaatsvinden bij motregen plaatsvinden met een windkracht 5 Bft.

Door de optredende bui werd nog wel activiteit van Gewone dwergvleermuis waargenomen. In vliegen van vleermuizen werd echter niet vastgesteld binnen het plangebied. Het vaststellen van vleermuisactiviteit bij optreden van de regenbui, geeft toch een betrouwbare monitoring.

2.6 Winterverblijfplaatsen vleermuizen

Geschikte winterverblijfplaatsen kenmerken zich door vorstvrije, stabiele omstandigheden, zoals:

- bunkers
- kelders
- afgesloten vorstvrije kieren en ruimten.

Winterverblijfonderzoek is waarneembaar op momenten dat vleermuizen beginnen met zwermen voor de winterverblijfplaats. Dit gebeurt in de periode tussen 1 augustus en 10 september, rond middernacht.

Het pand betreft een schuin pannendak zonder intern stabiel klimaat. Daarmee is het ongeschikt als (massa)winterverblijfplaats voor vleermuizen. Bovendien is door het aantal waarnemingen ervoor gekozen om geen middernachtonderzoek uit te voeren. Het aantal vleermuizen dat tot dan toe gebruik maakte van de schuur was onvoldoende om zwermonderzoek rond middernacht uit te voeren.

Wel is er op 9 september een vroeg ochtendonderzoek uitgevoerd, waarbij nogmaals werd geconstateerd dat het aantal waarnemingen het niet uitvoeren van het middernachtzwermonderzoek heeft bevestigd.

3. Overige beschermde soorten – gierzwaluw en uilen

3.1 Quickscan Brabant Eco en NDFF

Voor het plangebied is een Quickscan uitgevoerd door Brabant Eco, gebaseerd op:

- NDFF-gegevens;
- veldbezoek;
- beoordeling van bouwkundige kenmerken.

Op basis hiervan zijn gierzwaluw en uilen uitgesloten.

3.2 Geschiktheid dak

Het dak:

- heeft geen vrije invliegopeningen;
- is schuin uitgevoerd;
- bevat uitsluitend kleine openingen geschikt voor huismus, niet voor gierzwaluw of uilen.

Tijdens de onderzoeken zijn geen waarnemingen gedaan van gierzwaluw en uilen en ook in de NDFF ontbreken relevante gegevens. Tijdens de uitgevoerde onderzoeken naar vleermuizen met name 18 juni en 14 juli zijn er geen waarnemingen gedaan van gierzwaluwen. In de schuur zijn geen sporen van verblijf uilen vastgesteld. De zogenaamde 'krijtstrepen' en braakballen ontbreken. Aanvullend onderzoek is daarom terecht niet uitgevoerd.

4. Eindconclusie

- Beschermde huismusnesten zijn aangetroffen en correct gemitigeerd.
- De huismuskasten zijn functioneel en protocolconform.
- Het pand is geen (satelliet-, kraam- zomer - of winter)verblijfplaats voor vleermuizen.
- Het middernacht-/late nachtonderzoek van 28 juli en het veldbezoek van 14 juli zijn protocolconform uitgevoerd.
- Op basis van de Quickscan van Brabant Eco en NDFF is het pand niet geschikt voor gierzwaluw en uilen.